

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34096
Nom: Fitoteràpia
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1201 - Grau en Farmàcia	Facultat de Farmàcia i Ciències de L'alimentació	5	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1201 - Grau en Farmàcia	Fitoteràpia	OPTATIVA

COORDINACIÓ

TERENCIO SILVESTRE MARIA CARMEN

RESUM

L'assignatura de Fitoteràpia consta de 4,5 crèdits i s'imparteix com a optativa en el grau de Farmàcia. Està orientada a proporcionar a l'estudiant una visió global del medicament fitoteràpic. És una assignatura teòrica -pràctica amb l'objectiu principal de desenvolupar les habilitats necessàries en la utilització del medicament fitoteràpic dins de l'exercici professional sanitari. Per tant els continguts comprenen diversos aspectes que es resumeixen a continuació:

- Concepte i objectius de la Fitoteràpia.
 - Control de qualitat, matèries primes i preparats fitoteràpics. Formes d'administració.
 - Aspectes legals de la Fitoteràpia. Fonts de informació
 - Aplicació de la Fitoteràpia: Propietats farmacològiques, reaccions adverses, contraindicacions, interaccions i aplicacions terapèutiques de les drogues vegetals en el tractament de diverses patologies:
- Insomni, estrès, ansietat i depressió.
- Insuficiència venosa, arteriosclerosi i hipertensió.

- Trastorns respiratoris.
 - Patologies digestives (anorèxia, diarrea, estrenyiment) i hepàtiques. Trastorns metabòlics.
 - Trastorns genitourinaris.
 - Menopausa i adenoma benigne de pròstata.
 - Tractament del dolor y la inflamació. Patologies de pell i mucoses.
- dolor y la inflamació. Patologies de pell i mucoses.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Se recomana que l'estudiant haja cursat les assignatures prèvies de Botànica, Farmacognosia i Farmacologia, ja que aporten els coneixements necessaris per a comprendre molts conceptes que es van a desenvolupar al llarg de l'assignatura

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1201 - Grau en Farmàcia

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Adquirir els coneixements sobre epidemiologia i prevenció de malalties transmissibles i no transmissibles.

Avaluació de l'eficàcia dels medicaments fitoteràpics.

Avaluació del control de qualitat de medicaments fitoteràpics, plantes medicinals i preparats relacionats.

Avaluar els efectes terapèutics de medicaments fitoteràpics. Identificar i avaluar els riscos sanitaris associats al seu ús.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer l'activitat farmacològica dels principis actius d'aquelles drogues, que, per l'interès terapèutic que

tenen, es consideren de més importància.

Conèixer l'ocupació, eficàcia i seguretat de plantes medicinals.

Conèixer la relació que hi ha entre medi ambient i salut.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar habilitats relacionades amb l'ús i dispensació dels medicaments fitoteràpics i altres preparats relacionats en l'oficina de farmàcia, emetent consell terapèutic i promovent-ne l'ús racional.

Intervenir en les activitats de promoció de la salut, prevenció de malaltia, en l'àmbit individual, familiar i comunitari; amb una visió integral i multiprofessional del procés salut-malaltia.

Mòdul: Biologia. Conèixer les principals rutes metabòliques que intervenen en la degradació de fàrmacs.

Mòdul: Biologia. Desenvolupar habilitats relacionades amb l'ús dels efectes beneficiosos de les plantes medicinals i comprendre'n els riscos sanitaris associats amb el mal ús.

Mòdul: Medicina i Farmacologia. Conèixer les propietats i mecanismes d'acció dels fàrmacs.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a respondre a les diverses necessitats professionals i socials.

Reforçar l'adquisició de les competències generals del pla d'estudis.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. FITOTERÀPIA GENERAL

La unitat temàtica de Fitoteràpia General està constituïda per 9 temes teòrics en els que se tracten els conceptes generals que se van a aplicar a les unitats temàtiques següents, tant a nivell teòric com pràctic. Els temes es classifiquen de la següent manera.

Tema 1. Fitoteràpia. Conceptes (droga, principi actiu, extracte). Fonts d'informació.

Tema 2. Metabòlits actius de les plantes

Tema 3. Obtenció de plantes medicinals

Tema 4. Controls de qualitat

Tema 5. Matèries primes i preparats fitoteràpics

Tema 6. Formes d'administració

Tema 7. Aromateràpia. Us terapèutic d'essències

Tema 8. Altres teràpies complementaries i alternatives

Tema 9. Legislació

2. FITOTERÀPIA DESCRIPTIVA

La Fitoteràpia descriptiva està constituïda en 17 temes tèrics (temes 10-26) en els que s'estudien les monografies de les plantes medicinals mes rellevants classificades en funció del sistema fisiològic o les patologies en les que se poden aplicar. Cada tema estudia els aspectes botànics, fitoquímiques i farmacològics de les drogues vegetals, així com les indicacions terapèutiques, efectes adversos o interaccions, posologia i bibliografia contrastada que poder consultar. Els temes se resumeixen a continuació:

Tema 10. Fitoteràpia per a l'insomni i l'estrès

Tema 11. Fitoteràpia per a la depressió i l'astènia

Tema 12. Adaptògens i immunostimulants

Tema 13. Fitoteràpia per a la insuficiència cardíaca i insuficiència venosa

Tema 14. Antioxidants

Tema 15. Fitoteràpia de la hipertensió i aterotrombosi

Tema 16. Fitoteràpia per a la tos: antitussius

Tema 17. Fitoteràpia per a la tos: expectorants

Tema 18. Fitoteràpia per a la inapetència, meteorisme i problemes digestius

Tema 19. Fitoteràpia per a la diarrea i el estrenyiment

Tema 20. Fitoteràpia per als trastorns hepato-biliars

Tema 21. Fitoteràpia per als trastorns metabòlics i endocrins

Tema 22. Fitoteràpia per als trastorns urinaris

Tema 23. Fitoteràpia per a l'adenoma benigne de pròstata i disfunció sexual

Tema 24. Fitoteràpia per a la menopausa i trastorns associats

Tema 25. Fitoteràpia per al dolor i inflamació

Tema 26. Fitoteràpia per a les patologies de la pell i mucoses

3. CONTROL DE QUALITAT DE DROGUES VEGETALS

Aquesta unitat forma part de les classes pràctiques, on es realitzarà el control de qualitat de diverses drogues vegetals seguint les indicacions marcades en la Farmacopea. Entre els protocols experimentals a realitzar cau destacar:

- La identificació botànica (macroscòpica i microscòpica) de les drogues vegetals a analitzar
- L'obtenció d'extractes a partir de la droga (extracció, destil·lació., altres).
- L'anàlisi fitoquímic dels principis actius o marcadors de la droga
- La quantificació dels principis actius o marcadors de la droga
- Es realitzarà un informe amb els resultats obtinguts amb la finalitat d'establir si la droga en estudi segueix els requeriments de identitat, puresa i riquesa marcats en la Farmacopea

4. INTERPRETACIÓ DE FÒRMULES FITOTERÀPIQUES: CASOS PRÀCTICS

En aquesta unitat l'estudiant emprerà els recursos bibliogràfics i fonts d'informació adequats per a avaluar diverses formulacions i preparats comercials fitoteràpics. D'aquesta manera l'estudiant haurà d'interpretar, i justificar la indicació terapèutica dels mateixos, la inclusió de cada droga en el preparat i els possibles efectes adversos, contraindicacions o interaccions, desenvolupant les habilitats relacionades amb l'ús i dispensació de medicaments fitoteràpics en l'oficina de farmàcia

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	2,00
Teoria	29,00
Seminari	4,00
Laboratori	10,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	17,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,00

METODOLOGIA DOCENT

a) Classes magistrals (teòriques) de presentació de conceptes i continguts, amb l'ajuda de medis audiovisuals i el complement de l'aula virtual.

b) Seminaris amb exposició oral de temes complementaris o de reforçament, prèviament seleccionats.

c) Tutories presencials col·lectives de 16 estudiants o individuals, amb resolució de problemes i casos prèviament treballats per l'estudiant.

d) Classes practiques, amb grups de 16 estudiants màxim, en els que predominarà el desenvolupament de protocols experimentals i la resolució de problemes pràctics amb la consulta de les fonts d'informació adequades.

ació adequades.

AVALUACIÓ

L'avaluació tindrà en consideració:

- Exàmens teòrics (75 %). Consistirà en l'avaluació dels coneixements adquirits, amb proves subjectives i objectives. L'examen escrit constarà de temes a desenvolupar i qüestions de resposta curta
- Classes pràctiques (15%). Es valorarà a través de l'avaluació continuada de la participació en el treball de laboratori, un examen pràctic i l'exposició oral de les qüestions o casos plantejats en finalitzar les sessions de pràctiques. Es planteja la possibilitat de fer una memòria de pràctiques.
- Seminaris (5%). Valoració de la preparació, els continguts, l'exposició oral i el debat posterior. Es tindrà en compte la capacitat crítica i la resolució dels dubtes i aspectes tractats.
- Tutories i avaluació continuada (5%).
- Es requereix imprescindible para poder aprovar l'assignatura haver realitzat i aprovat les pràctiques i l'examen teòric. Les pràctiques es consideraran aprovades únicament durant el següent curs acadèmic, i s'hauran de repetir en cursos posteriors.
- "recordar que les PRÀCTIQUES són d'ASSISTÈNCIA OBLIGATÒRIA i per tant, NO RECUPERABLES, d'acord amb allò establert a l'article 6.5 del Reglament d'Avaluació i Qualificació de la UV per a títols de Grau i Màster. En cas que, per causa justificada, no s'hi pugui assistir, s'haurà de comunicar amb l'antelació suficient. D'aquesta manera, el responsable de l'assignatura podrà assignar a l'estudiant una sessió a un altre grup"

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns. S'ha de tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure un estudiant abstenir-se en la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons allò establert pel "**Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València**" (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>

la Universitat de València" (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>

BIBLIOGRAFIA

- Ríos JL. Fitoterapia. 3ª ed., PUV: Valencia, 2021

- Castillo E, Solís I (eds.). Manual de Fitoterapia. 3ª ed., Elsevier-Masson: Barcelona, 2021
- Vanaclocha B, Cañigueral S. Fitoterapia. Vademécum de prescripción de plantas medicinales. 5ª ed, Masson: Barcelona, 2019
- Cañigueral S, Vila R, Wichtl M. Plantas Medicinales y Drogas Vegetales para infusión y Tisana. Un Manual de Base Científica para Farmacéuticos y Médicos. OEMF International: Milán, 1998
- www.fitoterapia.net
- European Scientific Cooperative on Phytotherapy (ESCOP) Monographs. The Scientific Foundation for herbal Medicinal Products. 2ª ed, 2003 y suplemento 2009, ESCOP: Exeter.
- Real Farmacopea Española, 5ª ed, Ministerio de Sanidad y Consumo: Madrid, 2011. <https://extranet.boe.es/index.php?referer=/farmacopea/index.php>.
- Heinrich M, Barnes J, Prieto JM, Gibbons S, Williamson EM. Fundamentals of Pharmacognosy and Phytotherapy. 3ª ed., Elsevier: Amsterdam; 2018
- Blumenthal M (ed). The complete German Comision E Monographs. Therapeutic Guide to Herbal Medicines. American Botanical Council: Austin, 1998.
- <https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/herbal-medicinal-products>